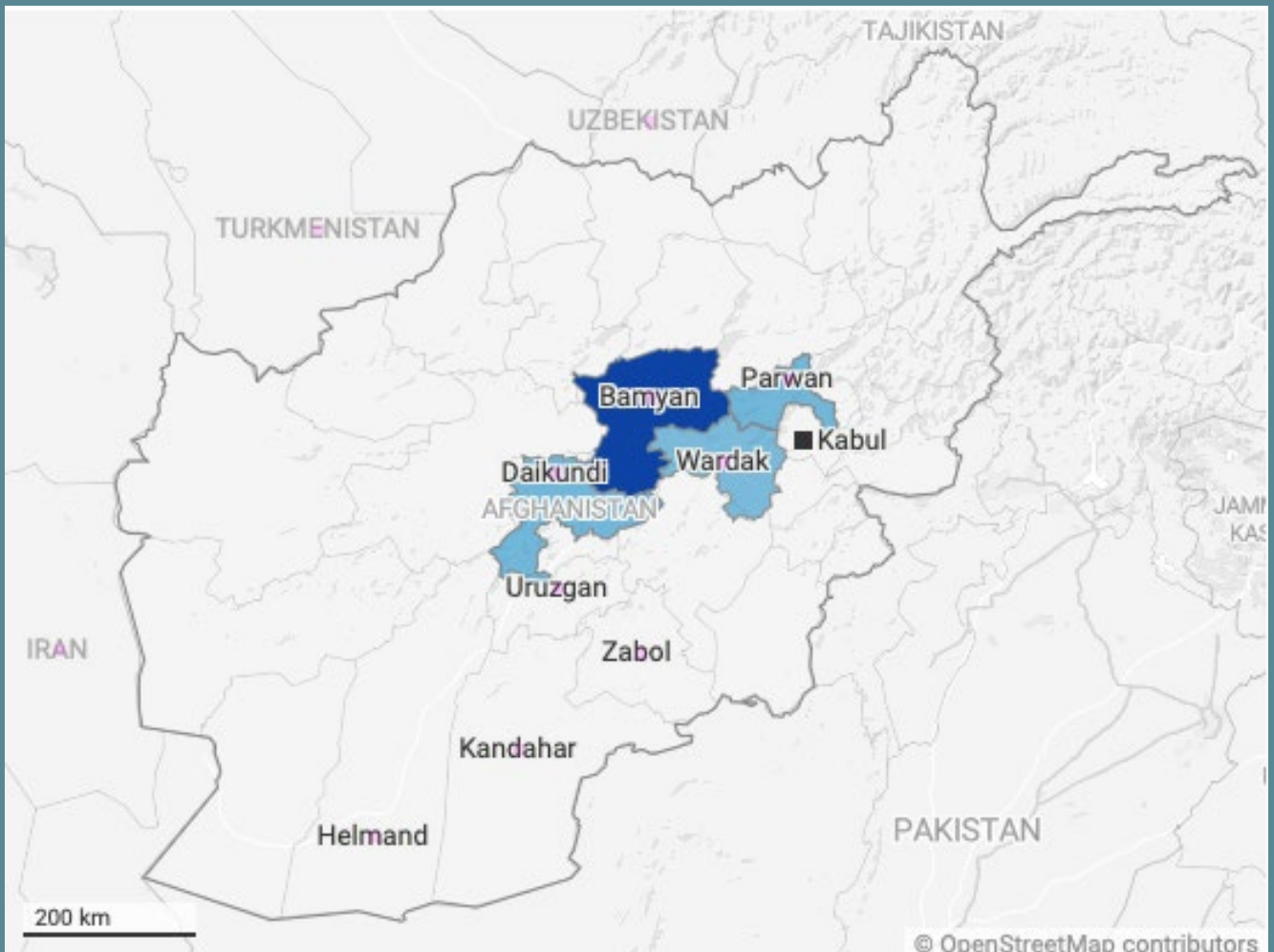

محرك های محلی جنگ و صلح در مرکز افغانستان: یافته های گردهمایی محلی برای صلح

پس منظر

بامیان و دایکندی و همچنان بخش هایی از ولایات وردک و پروان بخشی از مناطق تاریخی هزاره جات محسوب میگردند که در سراسر غور در غرب کشور و بخش هایی از ولایات غزنی و ارزگان نیز امتداد یافته اند.

چهار ولایت فوق الذکر تقریباً تماماً روستایی هستند (شکل ۱، ۲). بخش اعظم ساکنین این مناطق از طریق مالداري و زراعت اتکا دارند و قشر ثروتمندترشان از طریق فروش محصولات زراعتی امرار معیشت می نمایند. ولایت پروان از طریق سرک سالنگ درهمسایگی کابل وصل است، که عرضه کننده کلیدی محصولات زراعتی برای پایتخت افغانستان می باشد. در بامیان سیاحت داخلی نیز یک جایگزین امرار معیشت می باشد. معدنکاری نیز یک منبع عاید و استخدام در ولایت دایکندی (ولایت سرشار از معادن)، پروان و میدان وردک می باشد که کرومایت از آنجا استخراج می گردد (Basharat, ۳ September ۲۰۱۷, Ghafari, ۳ February ۲۰۱۴, Byrd and Noorani, ۲۰۱۷).

سطح فقر در بین ولایات فوق الذکر، در ولایات دایکندی و وردک بالاترین سطح یعنی (برای هر دو ولایت ۶۷٪) بعد از آن ولایت بامیان با سطح فقر (۵۹٪) می باشد. از میان این چهار ولایت، پروان تنها ولایتی است که نرخ فقر آن (۴۲ فیصد) پایین تر از میزان اوسط ملی یعنی ۵۲ فیصد است (UNDP, ۲۰۲۰).

در بین این ولایات، ولایت های بامیان و دایکندی در صفحات مرکزی که بیش از ۹۰٪ آنها در مناطق کوهستانی، زمین های خشک و بی آب و علف قرار دارد، دارای بیشترین سطح آسیب پذیری در مقابل تغییرات اقلیمی می باشند (UNEP, ۲۰۱۶). خشکسالی های پی در پی در سالهای اخیر تاثیرات ناگواری را بالای زندگی ساکنین روستایی این مناطق وارد نموده است.

به سوی صلح پروژه مشترک بنیاد فریدیش ایبرت (FES)، مؤسسه مطالعات عامه افغانستان (APPRO) و میدیوتیک افغانستان برای انکشاف و صلح (MADPO) می باشد.

این پروژه برای تسهیل تبادل نظر منظم درباره موانع محلی و فرصتهای صلح در هفت زون؛ کندهار، هرات، بلخ، بدخشان، بامیان، ننگرهار و کابل طراحی شده است.

این پروژه به برگزاری یک سلسله گردهماییهای محلی برای صلح می پردازد تا افغانها «در جاهایی که هستند» درباره راههای حل منازعات از طریق گفتگو، تبادل نظر و فعالیت سهم بگیرند. در نتیجه، این رویدادها مشارکت فعال در سطح اجتماع را در تلاش برای ایجاد یک چشمانداز مشترک برای صلح ترغیب می کند. تهیه نشریات و تولیدات رسانهای تصویری کمک می کند تا ذینفعان محلی، ملی و بینالمللی در این باره آگاه شوند و پیشنهاداتی برای مشارکت در آینده ارائه دهند.

این چکیده توسط مؤلفین، لوسیل مارتین، سعید پرتو و مارتا لگراندا، به عنوان بخشی از همکاری میان بنیاد فریدیش ایبرت (FES)، مؤسسه مطالعات عامه افغانستان (APPRO) و میدیوتیک افغانستان برای انکشاف و صلح (MADPO) تهیه گردیده است.

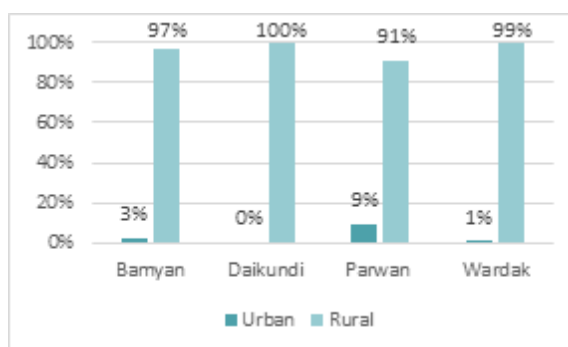
به تاریخ ۹ جون ۲۰۲۱، گردهمایی محلی برای صلح در بامیان دایر گردید که در آن نمایندگان جامعه مدنی و مقامات محلی از ولایات بامیان، دایکندی، وردک و پروان اشتراک داشتند. یک مرور کلی از وضعیت دموگرافیک ابتدایی، جغرافیایی، اقتصادی و جنگی هر یک از ولایات فوق الذکر ذیلاً تهیه گردیده، به تعقیب آن شرح گردهمایی، ارائه گردیده است. در ختم چکیده، نتایج کلی از مباحثات گنجانیده شده است.

شکل ۱: تخمین نفوس (۲۰۲۰)

ولایت	مجموع	شهری	روستایی
بامیان	۴۹۵,۵۵۷	۱۴,۴۷۲	۴۸۰,۸۱۵
دایکندی	۵۱۶,۵۰۴	۰	۵۱۶,۵۰۴
پروان	۷۳۷,۷۰۰	۶۷,۹۶۰	۶۶۹,۷۴۰
وردک	۳۲۳,۱۸۷	۱,۸۰۲	۳۲۱,۳۳۵

منبع: اداره ملی احصاییه و معلومات (۲۰۲۱)

شکل ۲: سهم نفوس شهری و روستایی

برگرفته از اداره ملی احصاییه و معلومات (۲۰۲۱)

از سمت غرب با ولایات غور، از سمت شمال غربی با ولایت سرپل، از سمت شمال با ولایت سمنگان، و از سمت شرق با ولایات بغلان، پروان و وردک و از سمت جنوب با ولایت های غزنی و دایکندی همجوار می باشد. اکثریت قریب به ۹۸٪ ساکنان این ولایت را هزاره های شیعه مذهب و دری زبان تشکیل می دهد (UNFPA, ۲۰۰۵).

سرزمین خشک و بی آب و علف که بخش وسیعی از ساحه ای را در بر گرفته که دارای تولیدات زراعتی کم بوده و بیشتر درخور رقابت ها بر سر زمین و سوء مدیریت منابع طبیعی می باشد (UNEP, Afghanistan, ۲۰۱۹a, ۲۰۱۶).

در حالیکه وضعیت امنیتی معمولاً در این ولایت خوب گفته می شود، خشونت هایی که باعث تلفات غیر نظامیان گردیده به طور بی سابقه ای - ۱۸۲۰٪ در سال ۲۰۲۰ نسبت به سال قبل - افزایش یافته است (UNAMA, ۲۰۲۱). در ماه جولای سال ۲۰۲۰ گزارشی مبنی بر اختطاف در ساحات ساختمانی توسط طالبان ارائه گردید و در ۲۴ نومبر ۲۰۲۰ یک ماین دست ساز در مارکت در مرکز شهر بامیان منجر به کشته شدن ۱۸ تن و زخمی شدن ۶۰ تن گردید.

در جنوب بامیان ولایت دایکندی قرار دارد که از طرف شمال شرق با بامیان، از طرف شمال غرب با غور، از طرف شرق با غزنی، از طرف جنوب غربی با هلمند و از طرف جنوب با ارزگان همجوار است. ولایت دایکندی یک ولایت کوهستانی بوده و رسیدن به دایکندی مخصوصاً در فصل زمستان به دلیل شرایط سخت اقلیمی مشکل بوده و همچنان دارای زیرساخت های ناکافی می باشد (Afghanistan FSC, ۲۰۱۸). این ولایت از جمله ولایت های دارای پایین ترین سطح درآمد می باشد (NSIA, ۲۰۱۹).

گزارش هایی مبنی بر درگیری ها بین گروه های مسلح مخالف دولت و قوای امنیتی ملی افغانستان در ساحات هم مرز با هلمند مواصلت نموده و ساکنین این ولایت از قدرت گرفتن ملیشه های دولت اسلامی خراسان

در سالهای اخیر، بامیان، دایکندی و پروان از نظر امنیتی با ثبات بوده و در لست ۶ ولایتی می باشند که در سال ۲۰۲۰ کمترین تلفات غیر نظامیان را داشته اند (UNAMA, ۲۰۲۱). با این حال، بخش هایی از شاهراه کابل بامیان در همجواری ساحه غوربند در ولایت پروان مکرراً شاهد مسدود شدن سرک، اختطاف ها و قتل افراد ملکی توسط گروپ های مسلح مخالف دولت در سالهای اخیر بوده است که مانع دسترسی مصون به این ولایت گردیده است. گاهاً درگیری هایی در مناطق کهمرد و شیر و ولایت بامیان و مناطق پاتو و کجران ولایت دایکندی در سال ۲۰۱۹ به دلیل فعالیت گروپ های مسلح دیده شده است (NSAG) (OCHA, September, ۲۰۱۹, ۱۵). ولایت های بامیان و دایکندی نیز از دیرزمان صحنه درگیری های طولانی بین دهاقین و کوچی ها بر سر علفچرها بوده است. از سال ۲۰۰۱ بدینسو، این موضوع یک محرک قوی و مهم برای تبلیغات سیاسی و تنش های قومی شده است (Foschini, ۲۰۱۷, Giustozzi, ۲۰۱۳).

ولایت بامیان با قرار گرفتن در انتهای سلسله جبال هندوکش در مناطق مرتفع، ۹۰٪ قلمرو آن را ساحات کوهستانی و نیمه کوهستانی تشکیل می دهد. این ولایت

(ISKIP) از ولایت‌های همجوار، نگران هستند (OCHA, 15 September 2019). در سال ۲۰۲۰ به اساس گزارش‌ها تعداد ۷۰ نفر تلفات در این ولایت گزارش شده است که نسبت به سایر ولایات در بین کمترین قرار دارد (UNAMA, 2021).

ولایت پروان از طرف شمال با ولایت بغلان، از طرف غرب با ولایت بامیان، از جنوب با وردک، از شرق با پنجشیر و کاپیسا و از جنوب شرقی با کابل همجوار هست. این ولایت در امتداد سرک سالنگ که سرک اصلی تجارتی صفحات شمال می باشد، قرار دارد که به چاریکار پنجشیر و در جبل السراج به بامیان منشعب می شود. زبان اصلی ۷۰٪ ساکنین این ولایت دری، به تعقیب آن ۳۰٪ جمعیت آن پشتو زبان می باشند. ساکنین پروان مسلمان‌های سنی مذهب، شیعه و اسماعیلیه می باشند (MRRD, 2020, UNFPA, 2005).

ولایت پروان زیاده‌تر کوهستانی و نیمه کوهستانی هست. هر چند اقلیم و آب و هوای آن از نظر جغرافیایی نسبت به بامیان و دایکندی برای زراعت مساعدتر می باشد. آب دریا‌های غوربند و پنجشیر و چشمه‌های طبیعی وافر منبع آبیاری محصولات متنوع زراعتی بوده که مازاد تولیدات آن در مارکت کابل فروخته شده و در سراسر کشور توزیع می گردد.

در حالیکه وضعیت امنیتی در این ولایت نسبتاً با ثبات بوده است، در سال ۲۰۱۹ یک روند صعودی در سطح خشونت‌ها مشمول اختطاف اساتید و بستن مکاتب توسط طالبان و ۵۰٪ افزایش در تلفات ملکی در مقایسه با سال ۲۰۱۸ به دلیل حملات انتحاری، حملات زمینی و عملیات تحقیقی ملاحظه گردیده است (UNAMA, 2019). دره غوربند، مدت زمان طولانی صحنه نبرد بین جمعیت اسلامی و حزب اسلامی و فعالیت‌های هراس افکنی بوده است (Ruttig, 2011). در جون ۲۰۲۱ ادعا گردید دو ولسوالی در سمت غرب دره تحت تصرف طالبان بوده و در ۲۰۲۱ از تصرف یکی از این ولسوالی‌ها انکار صورت گرفت (Roggio, 2021). ولایت پروان به حیث ساحه عملیاتی واحدهای شبه نظامی به اساس یک گزارش دیدبان حقوق بشر در سال ۲۰۱۹ محسوب

می شد. در آن گزارش از قضایای جدی نقض حقوق توسط عملیات نظامیان ریاست امنیت ملی به حیث بخشی از عملیات‌های مخفیانه CIA، پرده برداشته شده است.

ولایت وردک که به نام ولایت میدان وردک نیز شناخته می شود، از سمت شمال غرب با ولایت بامیان، از شمال شرق با ولایت پروان، کابل و لوگر از سمت شرق و غزنی از سمت جنوب همجوار است. ساکنین آن را مسلمانان سنی و شیعه به شمول - هزاره‌های سنی - تشکیل می دهد.

تقریباً تمامی ساکنین ولایت وردک در نقاط روستایی و نصف آنها در مناطق کوهستانی زندگی می کنند. بیشترین کثرت نفوس این ولایت در جوار شاهراه کابل کندهار که یک شاهراه عمده تجارتی وصل کننده ولایات شمالی به ولایات جنوبی می باشد، دیده میشود (Goodhand and Hakimi, 2014).

فعالیت‌های عمده عایدزای ولایت وردک زراعت و فروش محصولات زراعتی و مالداری و کار خارج از فارم می باشد. این ولایت همچنان یک سکونت فححص ناشده معدنکاری نیز دارد، و استخراج غیر قانونی طلا نیز در این ولایت گزارش گردیده است (Goodhand and Hakimi, 2014, UNDP, 2020). درگیری‌ها معیشت و اقتصاد مالداری و زراعتی ساکنین این ولایت را متاثر ساخته که در بین شعله‌های آتش در بین نیروهای امنیتی افغان و طالبان قرار داشته و گاهی به زور توسط نیروهای ملی افغان از زمین‌هایشان بیرون رانده می شوند (Qazizai, 2019).

موقعیت میدان شهر مرکز این ولایت در ۴۰ کیلومتری جنوب غربی کابل در امتداد شاهراه کابل کندهار، این ولایت را به یک ولایت استراتژیک مبدل ساخته که شمال را به جنوب وصل ساخته و از طریق سرک ولایتی منتهی به بامیان شرق را به غرب وصل می نماید.

وردک یک ولایت به شدت مورد منازعه بوده و مدام شاهد درگیری‌ها بین نیروهای امنیتی افغان و طالبان می باشد که منجر به تلفات ملکی و بیجاشدگی گردیده

است (Osman, ۲۰۱۹; UNSG, ۲۰۲۰; UNAMA, ۲۰۲۱).
به تاریخ ۲۶ جون ۲۰۲۱، تمام ولسوالی ها به جز از
یک ولسوالی (میدان شهر) تحت تصرف طالبان گردیده
(Roggio, ۲۰۲۱).

گردهمایی صلح بامیان: نظر اجمالی

تعداد ۸۵ نفر مشمول ۵۱ تن مرد و ۳۴ تن خانم در
گردهمایی محلی صلح بامیان که به تاریخ ۹ جون ۲۰۲۱
برگزار گردیده بود، اشتراک نمودند. اشتراک کنندگان از
اقشار مختلف جامعه شامل مقامات حکومتی، فعالین
جامعه مدنی، عالمان دینی، سران قبایل، نمایندگان
قربانیان جنگو معلولین، سکتور خصوصی، گروه های
جوانان و و محصلین بودند.

جلیل پویا / APPRO, MADPO, FES

در هر گردهمایی، به اشتراک کنندگان وظیفه سپرده شد
تا دلایل اصلی که باعث تحریک درگیرها در اجتماعات
شان میشوند، را تشخیص نمایند. در هر گروه، اشتراک
کنندگان عوامل هر مسئله و چگونگی رسیدگی به آن را
در راستای ایجاد شرایط صلح پایدار شناسایی کردند.

نتایج بحث های گروهی سپس به یک پنل ۴ نفری
ارائه شد. در بامیان، اعضای پنل شامل یک تن عضو
شورای ولایتی بامیان، یک تن نماینده ریاست معارف از
ولایت وردک، یک عضو جامعه مدنی در بامیان و یک
تن وکیل مدافع برای صلح بودند.

یک بخش دیگر گردهمایی برای صلح عبارت از بحث
آزاد بین اشتراک کنندگان درباره توقعات آنها از روند
صلح و نتایج احتمالی توافق صلح بین دولت جمهوری
اسلامی افغانستان و طالبان می باشد.

توقعات اشتراک کنندگان درباره صلح

اشتراک کنندگان گردهمایی صلح در بامیان امید
داشتند که مذاکرات شرایط را برای کاهش خشونت
ها و ایجاد یک حکومت موقت جهت آمادگی برای
انتخابات و اصلاح حکومت، فراهم خواهد ساخت. آنها
همچنان با توقع قطع جنگ، در صورت امکان، به این
امید هستند که اقتصاد کشور پیشرفت نموده و فرصت ها
برای احیای زیربنا را فراهم می سازد.

با این وجود، اشتراک کنندگان این چنین توقع دارند که
این نتایج صرف در صورت تداوم شرایط خاص حقوق
مدنی و سیاسی که در قانون اساسی سال ۲۰۰۴ تسجیل
گردیده، برآورده خواهد شد، و در صورتی که توافقات
منجر به تشریک قدرت بین دو گروه مذاکره کننده
بینجامد.

در صورت عدم تحقق این شرایط، اشتراک کنندگان
شدیدا نگران این مسئله بودند که ممکن حکومت
سخت تحت تاثیر طالبان قرار گیرد یا کاملاً توسط
طالبان تصرف شود که منجر به تخریب ساختارهای
فعالی حکومت و نهادهای دموکراتیک، تقویت نورم های
مردسالارانه، حذف زنان از صحنه سیاست و اجتماع، به
حاشیه رانده شدن اقلیت ها، و محدود ساختن رسانه
ها گردد. آنها همچنان پیش بینی می کنند که جوامع
مدنی که با حمایت دوزنرهای غربی از سال ۲۰۰۱ بدینسو
فعالیت داشته اند، بسیار ضعیف شده و کمک های بین
المللی کاهش خواهند یافت.

اشتراک کنندگان همچنان از این موضوع واهمه داشتند
که تعاریف ارائه شده توسط طالبان در مورد "حقوق"
و "حکومتداری" با معیارهای حقوقی که از ۲۰۰۱ بدین
سو ترویج یافته است، در تضاد خواهد بود. بعضی هم
تردیدهای جدی خویش را درباره تمایل طالبان به صلح
ابراز داشته و عدم رغبت خویش به دوشادوش شدن
با طالبان در حکومت را نشان دادند. به گفته یکی از
پنالیست ها:

به ما گفته شده که طالبان امروزه متفاوت از
طالبان دیروز هستند. متأسفانه برای ما، این

باشد. مورد دوم به حیث یک عامل محرک برای تداوم زورگویی، و تشدید عدم مساوات موجود بین یک اقلیت با واسطه و سایر شهروندان می باشد. اعضای گروپ ها خواستار بازبینی عمیق سیستم اداری و عدلی گردیده و ابراز داشتند که تطبیق قواعد ضد فساد اداری روی کاغذ نه بلکه در عمل تحقق یابد.

با این حال، این اقدام تا زمانیکه شهروندان عادی به حیث استفاده کننده خدمات عامه و کارمند دولت - مسئولیت مبارزه با فساد را درک و اجرا نمایند و اشخاص سوء استفاده جو را تقیح نکنند، به تنهایی موثر نخواهد بود. یک راه برای حمایت از سهم گیری افراد ملکی در مقابل فساد، که یک شرکت کننده به آن اشاره کرد این بود تا آگاهی عامه را درباره قانون و مکانیزم ها افزایش داد تا در میان مردم با فساد مبارزه نمایند.

جلیل پویا / FES, MADPO, APPRO©

شکاف قومی-زبانی و مذهبی

قومی سازی سیاست به حیث یک عنصر کلیدی تحرکات جنگی در سطح محلی و ملی اشاره گردیده است. به عنوان مثال:

قوم گرایی و نژادگرایی یک جای بسیار وسیعی را در جامعه فرا گرفته اند که وقتی از یک ولایت به ولایت دیگر می رویم، قبل از اینکه خودمان را به حیث یک افغان معرفی نماییم، باید بگوییم که ما از فلان ولایت و فلان قوم هستیم. این کار یک ممارست فرهنگی مضر بوده که در جامعه ما نهادینه گردیده و محور آن کاری بس دشوار می باشد (...). بیایید با همدیگر متحد شده،

ادعا درست ثابت نشده است. (...). من مطمئن هستم مردم افغانستان مردم ۲۰ سال پیش نیستند. برخلاف قبل، جوانان حالا در جوامع مدنی و رسانه ها سهم داشته و صدای خود را برای جلب توجه اجتماع رنج دیده شان بلند می کنند، و فعالیت های حکومت را نظارت می کنند. حکومت آینده هرگونه شکلی را که به خود میگیرد، این نقش نباید از جوانان گرفته شود. - پناالیست زن شماره ۱، حکومت محل.

در اخیر هشدارهای جدی در باره عواقب قومی سازی جنگ و افزایش کشمکش های مذهبی بین شیعه و سنی ابراز گردید.

عوامل محلی جنگ

چهار عامل محلی درگیری که توسط اشتراک کنندگان گردهمایی صلح بامیان تشخیص شدند، قرار ذیل بودند:

- عدم موجودیت حاکمیت قانون
- شکاف های قومی-زبانی و مذهبی
- اقتصاد ضعیف
- توزیع ناعادلانه منابع در این منطقه

جلیل پویا / FES, MADPO, APPRO©

عدم حاکمیت قانون

اشتراک کنندگان دو موضوع بهم پیوسته را در ارتباط با تقاطع جنگ و عدم حاکمیت قانون مطرح کردند. اولی مصونیت گسترده زورمندان که از جنگ مستفید می گردند، و دومی عدم توانایی شهروندان برای اخذ حقوقشان به دلیل بی کفایتی و فساد اداری شایع می

دست در دست هم کشورمان را بسازیم در غیر اینصورت صلح امکان پذیر نیست. شرکت کننده خانم ۱، محصل

یک تن از پنالیست ها افزود:

باور کنید در صورتی که صلح هم بیاید بسیار کوتاه مدت خواهد بود. طالبان باید در قدم اول با این حکومت موافقه نمایند و بر سر تقسیم قدرت توافق نمایند. حتی در این صورت نیز، ما در کوتاه مدت شاهد امنیت و ثبات نخواهیم بود. دلیل آن نیز تقسیماتی می باشد که بین اقشار مختلف جامعه در جریان ۲۰ سال گذشته ایجاد شده است. پنالیست مرد شماره ۱، جامعه مدنی

از میان برداشتن این موضوع به اساس نظریات اعضای گروهها، مستلزم ترکیبی از تدابیر متمرکز بر معارف و اصلاحات ساختاری در درون سیستم سیاسی می باشد. در سطح محلی، اعضا پیشنهاد نمودند تا برنامه های مدنی در سیستم مکاتب تقویت گردد، و به جای هویت های قومی یا فرقه ای بر تعلقات مشترک تمرکز صورت گیرد. همچنان پیشنهاد نمودند تا الزامات قانونی که مانع استفاده ابزاری از قومیت و مذهب توسط احزاب سیاسی می شود و همچنان باید قوانین قوی تری برای جلوگیری از ایجاد احزاب سیاسی به اساس قومیت یا مذهب، وضع گردد.

در حالیکه اشتراک کنندگان حکومت را محکوم نمودند که نسبتاً سیاست را قومی ساخته، همچنان متذکر شدند که نهادهای حکومتی مکلف هستند تا این وضعیت را برعکس بسازند.

در بین سایر دست اندرکارانی که نقش مهمی را بازی می کند، رهبران مذهبی و اساتید نیز قرار دارند.

اقتصاد ضعیف

فقر و بیکاری هر دو به حیث عواقب و منبع جنگ تلقی میگردند. بعضی از تاثیرات دهه ها جنگ و آوارگی قطعاً شامل تخریب زیربنای آبیاری محلی، گاهی از دست دادن شیوه درست زراعت، محدودیت

زیربنای ترانسپورتی، و محدودیت دسترسی به مارکیت برای فروش می باشد. دسترسی مشکل به منابع طبیعی و معیشت، توام با بعضی ناگواری های مداوم اقلیمی ریشه جنگ های محلی بر سر زمین و آب می باشد. تاثیرات آب و تغییرات اقلیمی با از بین رفتن خاک که در اثر مدیریت ضعیف منابع طبیعی در قریه جات اتفاق می افتد، وخیم تر می شود.

اعضای گروپ از این رو میتوهایی را برای مدیریت دوامدار منابع جهت احیای ایکوسیستم و کنار آمدن با ناگواریهای اقلیمی پیشنهاد نمودند که می تواند از نابودی بیشتر منابع کمیاب جلوگیری نموده و از زندگی مردم حفاظت نماید.

در ساحات نیمه روستایی مراکز ولایات که خرید و فروش و خدمات در زندگی محلی مردم زیادتیر نقش دارند، اشتراک کنندگان اظهار داشتند که بازار کار نمی تواند جوابگوی نیازمندی ها و توقعات جوانان تحصیل کرده و مستعد باشد- مخصوصاً در بامیان. به طور مثال:

در دانشگاه بامیان رشته های مختلف برای خواندن وجود دارد، اما دانشجویانی که از این رشته ها فارغ می گردند، نمی توانند کار پیدا نمایند، ازین رو مصروف کار کردن در مزارع می شوند - اشتراک کننده مرد ۱، جامعه مدنی

تبعیض و خویش گماری در پیدا کردن وظیفه نیز به عنوان یکی از دیگر عواملی که باعث ناراحتی جوانان می گردد، اشاره شد.

اشتراک کنندگان محیط مصئون و با ثبات را سرآغاز مبارزه علیه فقر و بیکاری می دانند. امنیت بیشتر صنعت توریسم نو ظهور در بامیان را تقویت خواهد بخشید، به تولید انبوه صنایع دستی کمک خواهد نمود و زمینه را برای ایجاد تشبثات کوچک داخلی در تمامی ولایات فراهم خواهد ساخت. اشتراک کنندگان تردید داشتند که این شرایط در مدت زمان کوتاه فراهم گردد.

اشتراک کنندگان همچنان بیان نمودند که در صورتی که در نتیجه مذاکرات دوحه یک حکومت جدید شکل

گیرد، ضرورت است تا تلاش های جدی برای مدیریت سرمایه گذاری ها به سمت اقتصاد ملی صورت گرفته و از فرار سرمایه ملی به کشورهای خارجی جلوگیری صورت گیرد. آنها همچنان بالای توازن بین مصرف عامه برای امنیت و انکشاف تاکید نمودند.

عدم توزیع عادلانه منابع

یکی از دلایل درگیری های اجتماعی که از سوی اشتراک کنندگان به آن اشاره گردید عبارت بود از عدم توزیع عادلانه منابع در سراسر کشور. یک نمونه آن عبارت بود از جنبش روشنایی که در سال ۲۰۱۶-۲۰۱۷ رخ داده و هزاران مظاهره را علیه تغییر مسیر لین برق وارداتی که قرار بود از بامیان عبور کند، شکل داد.

شکایت دیگر اشتراک کنندگان این بود که بعضی از ولایات نسبت به ولایات دیگر از کمک های انکشافی دونهای غربی و سرمایه گذاری های دونهای خارجی بیشتر مستفید شده اند. بناً تاکید نمودند که باید اقداماتی توسط حکومت و دونهها در نظر گرفته شود تا اطمینان دهند که پلان های انکشافی منصفانه و بر اساس ارزیابی نیازمندیها باشد تا بر اساس منافع سیاسی. اشتراک کنندگان علاوهً تاکید نمودند تا جامعه مدنی توام با احزاب سیاسی به صورت گسترده تر در دادخواهی های هدفمند سهم شده و مقامات پارلمانی و ولایتی را تحت فشار حسابدهی قرار داده و شهروندان را بسیج نمایند تا نیازمندیهای خویش را ابراز نمایند.

نتیجه گیری

از بحث انجام شده در گردهمایی محلی صلح بامیان چهار مشاهده عمده را می تواند ارایه کرد.

اول، شرایط اقتصادی نقش عمده ای را در نگرانی های اشتراک کنندگان بازی می نماید. این نگرانی ها با سطح بلند آگاهی از خطرات تغییرات اقلیمی توام بوده زیرا نگرانی های اقلیمی اقتصاد روستایی را آسیب پذیرتر ساخته اند. این مسئله عمدتاً در بامیان و دایکندی برجسته بوده و همچنان پروان که جریان کم آب دریا (کاهش در تولیدات) می تواند تولید محصولات زراعتی در سطح ولایت را متاثر ساخته و باعث گردد تا محصول مازاد برای فروش در مارکیت های کابل موجود نباشد (UNEP ۲۰۱۶).

جنگ و منازعه اقتصاد بامیان را نیز به طور مستقیم تحت تأثیر قرار داده است. جنگ دسترسی توریست ها به صنعت در حال رشد خدمات و صنایع دستی را در بامیان محدود می سازد و در وردک نیز دهاقین به زمین هایی که می توانستند با توجه به شرایط نسبتاً خوب آبیاری به شکل بهتر به بهره‌وری برسند، دسترسی محدودی دارند.

از نظر اشتراک کنندگان، ختم جنگ یک اولویت برای اقتصاد پویا می باشد: این کار ضمن آنکه باعث از سرگرفتن تولیدات می شود و در طولانی مدت شرایط جذب سرمایه گذاری دولتی و خصوصی را در انکشاف، اقتصاد پایدار و مدیریت منابع فراهم می کند، مزایای اقتصادی مهمی را در کوتاه مدت به بار خواهد آورد.

اولویت دومی که در این بحث ها تبارز نمود عبارت بود از معارف که به عنوان موثرترین راه برای ایجاد همبستگی اجتماعی و حل مشکل تبعیض در درازمدت، شناخته می شود. از نظر آنها سواد می تواند به حیث یک ابزار برای مردم عام در جهت مقابله با سوء استفاده جویی از سیستم اداری به کار گرفته شود.

سوم، اشتراک کنندگان اعتماد نسبی در ظرفیت ساختار های حکومتی برای اصلاح خویش را ابراز داشتند.

ریاست های ولایتی زراعت، آبیاری و مالداري، معارف،

معادن و پترولیوم، حج و اوقاف، و امور زنان به عنوان ریاست‌هایی شناخته شدند که می‌توانند نقش عمده‌ای در انکشاف اجتماع بازی نمایند در صورتی که حکومت کمتر مصروف نگرانی‌های امنیتی باشد و بیشتر منابع را در جهت انکشاف تخصیص دهد.

در حالیکه اشتراک‌کنندگان عملکرد ساختارهای دولتی را در دو دهه اخیر به شدت انتقاد می‌نمودند، همچنان باور قوی خویش را نسبت به نهادهای دموکراتیک و نقشی که این نهادها می‌توانند در پشتیبانی از تلاش‌های محلی برای صلح بازی کنند، ابراز داشتند. از نهادهای نمایندگی در درون دولت گرفته تا قضا، جامعه مدنی، نهادهای دینی و رسانه‌ها.

اعضای گروه‌ها و پناهیست‌ها هم‌صدا این مطلب را ابراز نمودند که شهروندان باید به صورت مستقیم بسیج گردیده و حکومت را وادار به حسابدهی نمایند.

در آخر اینکه، انتظار تحقق ثبات و امنیت منوط به موفقیت مذاکرات دوحه بوده به این معنی که این مذاکرات منجر به ختم جنگ و ایجاد یک چهارچوب کاری برای اعاده حقوق و حکومتداری گردد. از مباحثات مشخص است که اشتراک‌کنندگان امید کمی به موفقیت این مذاکرات صلح دارند.

آنها ابراز تردید دارند که طالبان سازش خواهند کرد و از، از هم پاشیدن بیشتر انسجام اجتماعی، عقب‌گرد بعضی از دستاوردهای شهروندان از نظر مشارکت مدنی، دسترسی به اطلاعات، حقوق زنان، جوانان و اقلیت‌ها مضطربند. به اضافه نگرانی‌های شدید پیرامون توانایی جامعه برای غلبه بر منازعات ایدئولوژیکی و هویتی وجود دارد.

قدردانی

عکس صفحه پوش توسط محمد عارف کریمی گرفته شده است.

تذکر قانونی و رفع ادعا

© حق کاپی و تمامی حقوق دیگر برای APPRO، MADPO و FES محفوظ است.

هیچ یک از بخش‌های این اثر بدون کسب اجازه کتبی قبلی از موسسه APPRO (www.appro.org.af)، کتبی قبلی از موسسه MADPO (www.mediothek-afghanistan.org) و FES (www.afghanistan.fes.de) نمی‌تواند بازتولید و در سیستم بازیابی، ذخیره شود و یا به هر شکلی یا با استفاده از هر وسیله‌ای به جای دیگر انتقال داده شود.

- Afghanistan Food Security Cluster (FSC). (2018). Daikundi Province Fact Findings (Qualitative Assessment) Report – January 2018. 8 April 2018. Available at: <https://fscluster.org/afghanistan/document/daykundi-qualitative-assessment-report>
- Al Jazeera (2016). Afghanistan: Who are the Hazara's? Features, Taliban. 27 June. Available at: <https://www.aljazeera.com/features/2016/6/27/afghanistan-who-are-the-hazaras>
- Basharat, Hakim. (2017). More than 200,000 tourists visit Bamyan this year. Pajhwok Afghan News. 3 September. Available at: <https://pajhwok.com/2017/09/03/more-200000-tourists-visit-bamyan-year/>
- Bjelica, Jelena (2020). New World Drug Report: Opium Production in Afghanistan remained the same in 2019. Economy, Development, Environment. Afghanistan Analysts Network (AAN). 25 June. Available at <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/economy-development-environment/new-world-drug-report-opium-production-in-afghanistan-remained-the-same-in-2019/>
- Byrd, William A. and Noorani, Jawad (2017). Industrial Scale Looting of Afghanistan's Mineral Resources. United States Institute of Peace Special Report 404. Kabul: United States Institute for Peace (USIP).
- Human Rights Watch (HRW). (2019). "They've Shot Many Like This". Abusive Night Raids by CIA-Backed Afghan Strike Forces. 31 October. Available at: <https://www.hrw.org/report/2019/10/31/theyve-shot-many/abusive-night-raids-cia-backed-afghan-strike-forces>
- Islamic Republic of Afghanistan, Central Statistics Organization (CSO). (2018). Afghanistan Living Conditions Survey 2016-17. Kabul: CSO.
- Foschini, Fabrizio (2013). The Social Wandering of the Afghan Kuchis. Changing patterns, perceptions and politics of an Afghan community. Kabul: Afghanistan Analysts Network. Available at: https://www.afghanistan-analysts.org/wp-content/uploads_2013/11/20131125/FFoschini-Kuchis.pdf
- Ghafari, Hadi (2014). Mineral resources of Daikundi province. Pajhwok Afghan News. 3 February. Available at: <https://mines.pajhwok.com/news/mineral-resources-daikundi-province>
- Giustozzi, Antonio (2017). Mapping nomad-farmer conflict in Afghanistan. Afghanistan Research and Evaluation Unit (AREU). Available at: https://www.ecoi.net/en/file/local/1404589/1226_1500886126_1714e-mapping-nomad-farmer-conflict-in-afghanistan.pdf

Goodhand, J. and Hakimi, A. (2014). Counterinsurgency, local militias, and statebuilding in Afghanistan. Kabul: United States Institute of Peace (USIP). Available at: <https://www.usip.org/sites/default/files/PW90-Counterinsurgency-Local-Militias-and-Statebuilding-in-Afghanistan.pdf>

International Organization for Migration (IOM). (2021). BMA R11 – Afghanistan – Baseline Mobility Assessment Summary Results (July – December 2020). Flow Monitoring. 2 May. Available at: <https://migration.iom.int/reports/bma-r11---afghanistan---baseline-mobility-assessment-summary-results-july---december-2020>

Islamic Republic of Afghanistan. Central Statistics Organization (CSO) and United Nations Populations Fund (UNFPA) (2019). Socio-Demographic and Economic Survey Bamian. Kabul. 3 April. Available at: <https://www.nsia.gov.af:8080/wp-content/uploads/2019/04/SOCIO-DEMOGRAPHIC-AND-ECONOMIC-SURVEY-PROVINCE-OF-BAMIAN.pdf>

Islamic Republic of Afghanistan. Ministry of Rural Rehabilitation and Development (MRRD). (2020). National Area Based Development Program. Parwan Provincial Profile. Available at: <https://web.archive.org/web/20160304201026/http://www.mrrd-nabdp.org/attachments/article/249/Parwan%20Provincial%20Profile.pdf>

Islamic Republic of Afghanistan. National Statistics and Information Authority (NSIA). (2021). Afghanistan Statistical Yearbook 2020. Issue No: 42. Available at: <https://www.nsia.gov.af:8080/wp-content/uploads/2021/04/Afghanistan-Statistical-Yearbook-first-Version.pdf>

Osman, Borhan (2019). Intensifying Violence Dulls Afghans' Hopes for Peace. International Crisis Group (ICG). 5 July. Available at: <https://www.crisisgroup.org/asia/south-asia/afghanistan/rural-afghanistans-lost-feeling-imminent-peace>

Pajhwok Afghan News. (2019). Political Parties are seen as a source of insecurity in Daikundi. Pajhwok Reporter. 14 April. Available at: <https://pajhwok.com/2019/04/14/political-parties-seen-source-insecurity-daikundi/>

Qazizai, Fazeminallah (2019). In the line of fire: Wardak residents struggle to stay afloat in Afghanistan. Arab News. June 23. Available at: <https://www.arabnews.com/node/1514761/world>

Roggio, Bill (2021). Mapping Taliban Contested and Controlled Districts in Afghanistan. Long War Journal (LWJ). Available at: <https://www.longwarjournal.org/mapping-taliban-control-in-afghanistan>

Ruttig, Thomas (2011). Ghorband – A Valley Once Friendly. Reports. War and Peace. Afghanistan Analysts Network (AAN). 19 July. Available at <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/ghorband-a-valley-once-friendly/>

Reporterly. (2019). Security Incidents Mount in Daikundi; Why has the Secured Province Faced Insecurity? Nazari, F. 11 July 2019. Available at <http://reporterly.net/narratives/security-incidents-mount-in-daikundi-why-has-the-secured-province-faces-insecurity/>

United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA). (2017). Bamyan Religious Scholars gather to discuss Peacebuilding in Afghanistan. 20 November 2017. Available at <https://unama.unmissions.org/bamyan-religious-scholars-gather-discuss-peace-building-afghanistan>

United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA), and United Nations Human Rights Office of the High Commissioner (UNHCR) (2021). Afghanistan: Protection of Civilians in Armed Conflict. Annual Report 2020. February 2021. Kabul, Afghanistan.

United Nations Development Programme (UNDP). (2020). Pitfalls and Promise: Minerals Extraction in Afghanistan. Afghanistan Human Development Report 2020. Available at https://www.af.undp.org/content/afghanistan/en/home/library/human_development/NHDR-2020.html

United Nations Environment Programme (UNEP) (2016). Climate change in Afghanistan. What Does it Mean for Rural Livelihoods and Food Security? November 2016. Available at https://postconflict.unep.ch/publications/Afghanistan/Afg_CC_RuralLivelihoodsFoodSecurity_Nov2016.pdf

United Nations Organization for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA). (2019). Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (9-15 September 2019). September 15, 2019. Available at https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/afghanistan_humanitarian_weekly-15_september_2019.pdf

United Nations Security Council (UNSC). (2020). Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council. UN Doc. S/2020/415. 27 May 2020. Available at <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N20/110/60/PDF/N2011060.pdf?OpenElement>

United Nations Secretary General (UNSG) (2020). The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security. UN Doc. A/74/897-S/2020/549. June 17, 2020. https://unama.unmissions.org/sites/default/files/sg_report_on_afghanistan_june_2020.pdf